

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 174/2021-47

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o prijatej ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti postupu Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 5 T 104/2004 o dovolaní sťažovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 3 To 23/2007 z 15. mája 2007 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 5 T 104/2004 o dovolaní sťažovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 3 To 23/2007 z 15. mája 2007 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v čase po právoplatnosti nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II. ÚS 47/2018-73 z 12. júna 2018.
2. Okresnému súdu Bratislava I **p r i k a z u j e**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 5 T 104/2004 konal bez zbytočných prietahov.
3. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** primerané finančné zadosťučinenie v sume **1 000 eur**, ktoré mu **j e** Okresný súd Bratislava I **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Okresný súd Bratislava I **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume **691,34 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa žiadosťou doručенou ústavnému súdu 15. novembra 2020 domáhal ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom pre účely podania ústavnej sťažnosti proti postupu Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 T 104/2004. Zo žiadosti sťažovateľa, ako aj zo sťažovateľom priloženého nálezu ústavného súdu č. k. II. ÚS 47/2018-73 z 12. júna 2018 vyplynulo, že tento podal 31. augusta 2011 na okresnom súde v trestnej veci vedenej na tomto súde pod sp. zn. 5 T 104/2004 dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 To 23/2007 z 15. mája 2007, pričom okresný súd vo veci podaného dovolania nekoná a aj napriek ním podanej žiadosti mu dosiaľ ani len neustanovil právneho zástupcu pre dovolacie konanie. Sťažovateľ aj napriek nálezu ústavného súdu č. k. II. ÚS 47/2018-73 z 12. júna 2018, ktorým ústavný súd nevyhovел jeho ústavnej sťažnosti pre porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 T 104/2004, podáva opätovne ústavnú sťažnosť (a na tento účel aj žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom) pre porušenie už uvedených práv postupom okresného súdu.

2. Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 174/2021-13 z 30. marca 2021 žiadosti sťažovateľa vyhovel a ustanovil mu právnu zástupkyňu na konanie pred ústavným súdom pre účely podania ústavnej sťažnosti, a to advokátku [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], ktorá 24. mája 2021 doručila ústavnému súdu ústavnú sťažnosť sťažovateľa.

3. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ podal 31. augusta 2011 na okresnom súde dovolanie proti rozsudku krajského súdu č. k. 3 To 23/2007 z 15. mája 2007 v spojení s rozsudkom okresného súdu č. k. 5 T 104/2004 z 11. apríla 2005. Sťažovateľ v podanom dovolaní zároveň požiadal o ustanovenie obhajcu pre dovolacie konanie, k čomu aj pripojil listiny preukazujúce, že je osobou, ktorá nemá dostatočné prostriedky na úhradu trov obhajoby a ani si nemôže tieto prostriedky zabezpečiť iným svojím majetkom. Sťažovateľ podaním dovolania postupoval v súlade s § 370 ods. 1, 2 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení účinnom do 31. augusta 2011 (ďalej len „Trestný poriadok“), z ktorých vyplýva, že dovolanie sa podáva na súde, ktorý rozhodol vo veci v prvom stupni, a ak sa podáva dovolanie v prospech obvineného, podáva sa najneskôr do 3 rokov od doručenia rozhodnutia súdu. V dôsledku nečinnosti okresného súdu vo veci podaného dovolania sa sťažovateľ žiadosťami z 19. decembra 2014 a 5. marca 2017 obrátil na predsedníčku tohto súdu o zjednanie nápravy, k čomu však nedošlo. Z argumentácie sťažovateľa ďalej vyplynulo, že pri podaní dovolania doručенého okresnému súdu 31. augusta 2011 došlo k chybe v písaní spočívajúcej v uvedení nesprávnej spisovej značky, a to „5T 104/2005“, pričom však okresný súd mal postupovať podľa § 62 ods. 1 Trestného poriadku a vychádzať z obsahu podaného dovolania, ktoré bolo podľa sťažovateľa dostatočne zrozumiteľné na to, aby jeho vybaveniu už uvedená zrejma nesprávnosť nemohla zabrániť. Napriek tomu okresný

súd dosiaľ nevykonával vo veci podaného dovolania žiadne úkony, ktoré ako súd prvého stupňa (vrátane rozhodnutia o žiadosti sťažovateľa o ustanovenie obhajcu) bol povinný podľa Trestného poriadku vykonať. Svoje tvrdenia sťažovateľ preukázal listinnými dôkazmi pripojenými k ústavnej sťažnosti v konaní vedenom pred ústavným súdom pod sp. zn. II. ÚS 47/2018, ktorého obsahom navrhuje, aby ústavný súd vykonal dokazovanie v konaní o tejto ústavnej sťažnosti. Ústavný súd svojím nálezom č. k. II. ÚS 47/2018 z 12. júna 2018 ústavnej sťažnosti sťažovateľa nevyhovел a z odôvodnenia tohto nálezu vyplynulo, že ústavný súd sťažovateľovi vytkol, že nesprávne označil svoje dovolanie sp. zn. 5 T/104/2005, pričom napadnuté konanie prebiehalo pod sp. zn. 5 T 104/2004. Pokiaľ ide o postup okresného súdu, ústavný súd konštatoval, že konanie pred ním skončilo rozsudkom č. k. 5 T/104/2004 z 11. apríla 2005 v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 3 To 23/2007 z 15. mája 2007.

4. Po vydaní nálezu č. k. II. ÚS 47/2018 z 12. júna 2018 sťažovateľ ďalej vyvíjal aktivitu s cieľom dosiahnuť, aby okresný súd postupoval spôsobom, ktorý umožní Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) rozhodnúť o jeho dovolaní, ktorá spočívala v kontaktovaní zákonného sudcu, po ktorého výzve aj 2. mája 2018 doplnil podané dovolanie a opätovne požiadal o rozhodnutie o jeho žiadosti o ustanovenie advokáta a následné predloženie dovolania najvyššiemu súdu na rozhodnutie. Z ďalšej komunikácie medzi sťažovateľom a zákonným sudcom malo vyplynúť, že tento odmietol predložiť sťažovateľom podané dovolanie najvyššiemu súdu z dôvodu, „že sa nebude blamovať“, a v dôsledku ďalšieho šetrenia vykonaného tentokrát predsedom okresného súdu bolo zistené, že sťažovateľom podané dovolanie bolo pripojené ku konaniu Okresného súdu Bratislava IV, „kde ho stratili“. Podľa sťažovateľa „nebolo jeho dovolanie zo dňa 31. 8. 2011 doposiaľ predložené dovolaciemu súdu. Rovnako mu nebol doposiaľ v dovolacom konaní ustanovený okresným súdom, obhajca pre dovolacie konanie.“.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ je presvedčený, že „postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní o jeho dovolaní... bolo porušené jeho právo: (i) domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, na prejednanie vecí, zakotvené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, (iii) na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov zakotvené v čl. 48 ods. 2 ústavy a (iv) na prejednanie vecí v primeranej lehote zakotvené v čl. 6 ods. 1 dohovoru.“.

6. Sťažovateľ je presvedčený o tom, že porušenie jeho práv okresným súdom spočíva v dvoch aspektoch. Jedným je reálne odmietnutie okresného súdu vykonávať úkony, ktoré je ako súd prvého stupňa v súvislosti s ním podaným dovolaním povinný vykonať, a druhým je stav, ktorý je priamym dôsledkom takéhoto postupu okresného súdu, a to viac než 9 rokov a 8 mesiacov trvajúce prieťahy na strane okresného súdu, a teda aj neprimeraná dĺžka konania. Sťažovateľ výslovne zdôraznil, že § 376 Trestného poriadku ukladá súdu prvého stupňa vykonanie úkonov po podaní dovolania, po ktorých vykonaní môže byť vec súdom prvého stupňa predložená na prejednanie dovolaciemu súdu a ktorých súčasťou je aj ustanovenie obhajcu pre dovolacie konanie. Z komunikácie s predsedom okresného súdu podľa sťažovateľa vyplynulo, že v spise sp. zn. 5 T 104/2004 sa jeho dovolanie nenachádza a za tento stav sa necíti byť zodpovedný. Navyše predseda okresného súdu skonštatoval, že sa stratil spis sp. zn. 5 T/104/2005, pričom nie je zrejmé, či uvedenie

nesprávnej spisovej značky pri podaní dovolania má znamenať, že súd svoju pozornosť zamerlal na spis sp. zn. 5 T 104/2004 z dôvodu, či v ňom nie je dovolanie založené (keďže podané dovolanie nebolo touto spisovou značkou formálne označené, aj keď z jeho obsahu je zrejmé, že smeruje proti rozhodnutiu vydanému v konaní sp. zn. 5 T 104/2004) alebo predseda súdu sa len pri uvádzaní spisovej značky pomýlil (čo je nepravdepodobné, keďže ešte v roku 2018 vo výzve z 23. apríla 2018 uviedol, že spis sp. zn. 5 T 104/2004 má k dispozícii).

7. Sťažovateľ je presvedčený, že podal dovolanie v súlade so zákonom a chyba v písaní, ku ktorej došlo pri vyhotovovaní označenia dovolania, nebránila okresnému súdu vykonať úkony, ktoré mu ukladá zákon, keďže z obsahu dovolania bolo zrejmé, proti ktorému rozhodnutiu a v akej trestnej veci smeruje. Ďalej je podľa sťažovateľa zrejmé, že od 31. augusta 2011 ku dňu podania ústavnej sťažnosti okresný súd nevykonal vo veci podaného dovolania žiadny úkon tak, ako to predpokladá § 376 Trestného poriadku, a nepredložil podané dovolanie najvyššiemu súdu. Podľa sťažovateľa tento postup nielenže porušuje jeho základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 dohovoru, ale zároveň je aj porušením jeho práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, keďže právu sťažovateľa domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na súde zodpovedá povinnosť súdu konať spôsobom, ktorý ustanoví zákon, pričom je však celkom zjavné, že okresný súd o podanom dovolaní nekoná.

8. Na podklade uvedeného sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Práva sťažovateľa:

- domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva, zakotvené v čl. 46 ods. 1 ústavy,
- na prejednanie veci, zakotvené v čl. 6 ods. 1 dohovoru,
- na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zakotvené v čl. 48 ods. 2 ústavy,
- na prejednanie veci v primeranej lehote zakotvené v čl. 6 ods. 1 dohovoru,

boli postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní o dovolaní sťažovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3To/23/2007 zo dňa 15. 5. 2007, ktorým tento rozhodol o odvolaní sťažovateľa proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 5T/104/2004 zo dňa 11. 4. 2005, porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Okresnému súdu Bratislava I pokračovať v porušovaní namietaných práv sťažovateľa.

Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje Okresnému súdu Bratislava I, aby vo veci vedenej na Okresnom súde Bratislava I v konaní o dovolaní sťažovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3To/23/2007 zo dňa 15. 5. 2007, ktorým tento rozhodol o odvolaní sťažovateľa proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 5T/104/2004 zo dňa 11. 4. 2005, konal.

Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje Okresnému súdu Bratislava I, aby konal vo veci vedenej na Okresnom súde Bratislava I v konaní o dovolaní sťažovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3To/23/2007 zo dňa 15. 5. 2007, ktorým tento rozhodol o odvolaní sťažovateľa proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 5T/104/2004 zo dňa 11. 4. 2005 bez prieťahov.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi finančné zadostučinenie vo výške 10 000,- €.

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľovi všetky trovy tohto konania.“

9. Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 174/2021-26 z 22. júna 2021 prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie v celom rozsahu.

III.

Vyjadrenia okresného súdu a sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

10. Okresný súd vo svojom vyjadrení k ústavnej sťažnosti z 13. augusta 2021 uviedol, že považuje sťažovateľa za zodpovedného za celú dĺžku konania, pričom okresný súd nedisponoval príslušným súdnym spisom, v ktorom sa sťažovateľ domáhal ustanovenia obhajcu pre dovolacie konanie, a to pre v tom čase súbežne prebiehajúce civilné konania. Okresný súd obvinil sťažovateľa zo zavádzania ústavného súdu z dôvodu, že po výzve okresného súdu na opätovné podanie žiadosti o ustanovenie obhajcu pre dovolacie konanie (z dôvodu, že pre súbežne prebiehajúce civilné konania nedisponoval súdnym spisom) ponechal prvú stranu svojej žiadosti, ktorá bola opatrená podacou pečiatkou okresného súdu s dátumom 31. augusta 2011, a ostatné strany „vytlačil nanovo“, čím tak mal „umelo“ predĺžiť dobu konania okresného súdu o ustanovení obhajcu pre dovolacie konanie.

III.2. Replika sťažovateľa:

11. Sťažovateľ vo svojej replike z 13. septembra 2021 rozdelil svoju argumentáciu do niekoľkých rovín.

11.1. V prvom rade sťažovateľ spochybňuje prekážku konania, ktorú označil predseda okresného súdu, spočívajúcu v absencii súdneho spisu v dôsledku súbežne vedených civilných konaní a konštatuje, že z obsahu tohto vyjadrenia nie je zrejmý záver, ktorý by mal z neho plynúť pre posúdenie veci ústavným súdom. Podľa sťažovateľa sa možno „... len domnievať, že tým mala byť naznačená skutočnosť, že spis 5T/104/2004 mal byť vyžiadaný k iným konaniam. Predseda okresného súdu však neuvádza kedy, ktorý súd a k akému civilnému konaniu si od Okresného súdu Bratislava I vyžiadal, kedy mu bol spis 5T/104/2004 zaslaný, ako dlho bol pripojený ku ktorému konkrétnemu konaniu ktorého súdu. Predseda súdu neuvádza ani to (čo je pochopiteľné vzhľadom na absenciu týchto údajov), či a aké úkony Okresný súd Bratislava I vykonal, aby pripojenie spisu 5T/104/2004 k inému súdnemu konaniu nemalo negatívny vplyv na dĺžku konania vo veci sp. zn. 5T/104/2004.“. Takúto obranu sťažovateľ považuje za irelevantnú pre právne posúdenie veci.

11.2. V druhom rade sťažovateľ nerozumie vyjadreniu predsedu okresného súdu o podvode, ktorého sa mal dopustiť v súvislosti s doručením výzvy okresného súdu na opätovné predloženie žiadosti o ustanovenie obhajcu pre dovolacie konanie a ktorú mal zneužiť tak, že „titulnú stranu prvej žiadosti opatrenú podacou pečiatkou súdu zo dňa 31. 8. 2011 nechal a ostatné strany nanovo vytlačil tak, aby sťažovateľ umelo predĺžil dobu konania súdu pri ustanovení obhajcu“. Tejto námietke okresného súdu teda sťažovateľ nerozumie a okresnému súdu pripomenul, že to bol práve súd, ktorý vyvolal potrebu opätovného predloženia žiadosti o ustanovenie obhajcu, a nie sťažovateľ a taktiež nie je zrejmé, ako sa týmto spôsobom malo posudzované konanie predĺžiť, a vôbec ani nemohol v roku 2011 predpokladať, že ešte v roku 2021 sa bude domáhať

ustanovenia obhajcu pre dovolacie konanie a že sa mu „*naskytne príležitosť*“ doplniť obsah svojho podania doručeného súdu 31. augusta 2011 „*akýmsi neautentickým textom na ďalších stranách tohto podania*“.

11.3. Napokon sťažovateľ považuje vyjadrenie okresného súdu o tom, že plne zodpovedá za dĺžku konania a že šikanóznym spôsobom zneužíva svoje práva, za bezobsažné bez súvisu s predmetom konania pred ústavným súdom. Z obsahu vyjadrenia okresného súdu sa, naopak, javí, že tento odmieta konať vo veci ustanovenia obhajcu pre dovolacie konanie, a to napriek jasnej právnej úprave. Sťažovateľ poukazuje na príslušnú zákonnú úpravu § 376 Trestného poriadku v spojení s § 40 ods. 2 Trestného poriadku, ktorá obsahuje konkrétne povinnosti okresného súdu konať po podaní dovolania dovolateľom, pričom okresný súd vo svojom vyjadrení neuviedol žiadnu relevantnú okolnosť, ktorá mu bránila vo veci konať.

11.4. Napokon sťažovateľ reagoval aj na námietku zákonného sudcu vo veci o tom, že už v predmetnej veci podal dvakrát dovolania, o ktorých bolo rozhodnuté uzneseniami najvyššieho súdu č. k. 5 Tdo 10/2008 z 11. decembra 2008 a č. k. 2 TdoV 14/2015 z 12. februára 2015, ktorými bolo rozhodnuté o odmietnutí sťažovateľom podaných dovolaní. V trestnej veci sp. zn. 5T/104/2004 bolo podané dovolanie manželkou sťažovateľa počas výkonu trestu odňatia slobody sťažovateľa bez jeho výslovného splnomocnenia. Toto dovolanie bolo podané predčasne, keďže bolo podané pred tým, než bol sťažovateľovi a jeho obhajcovi doručený rozsudok odvolacieho súdu, v dôsledku čoho bolo uznesením najvyššieho súdu č. k. 5Tdo/10/2008 z 11. decembra 2008 odmietnuté. K uzneseniu najvyššieho súdu č. k. 2 TdoV 14/2019 z 12. februára 2015 uviedol, že toto sa netýkalo veci sp. zn. 5 T 104/2004, ale inej trestnej veci, a to vedenej na krajskom súde pod sp. zn. 4 T 2/2005, pričom poznamenáva, že toto rozhodnutie bolo zrušené nálezom ústavného súdu č. k. I. ÚS 302/2015 zo 4. novembra 2015.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

12. Predmetom konania pred ústavným súdom je posúdenie postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 T 104/2004 o dovolaní sťažovateľa podanom proti rozsudku krajského súdu č. k. 3 To 23/2007 z 15. mája 2007 z hľadiska garancií vyplývajúcich zo základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva sťažovateľa na prejednanie záležitosti v primeranej lehote a práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, avšak len v čase po právoplatnosti nálezú ústavného súdu č. k. II. ÚS 47/2018-73 z 12. júna 2018, ktorým bolo negatívne rozhodnuté o predchádzajúcej, rovnako argumentačne zameranej ústavnej sťažnosti sťažovateľa proti prietahovému postupu okresného súdu v tom istom konaní.

IV.1. Ústavnoprávne východiská všeobecne:

13. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti

v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 34/2020, IV. ÚS 77/2020, IV. ÚS 576/2020, IV. ÚS 610/2020).

14. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu je účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (v primeranej lehote) v jeho všeobecnom poňatí odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia príslušného štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby neodstráni. Ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (v primeranej lehote) sa splní až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty týkajúcej sa svojich práv. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu.

15. Prietahy v konaní či nečinnosť orgánu verejnej moci sú ústavným súdom hodnotené ako iný zásah orgánu verejnej moci, ktorý môže byť jedno či viacrázový, protiprávny a zároveň aj protiústavný útok týchto orgánov proti základným ústavou zaručeným právam (slobodám), ktorý v čase rozhodovania ústavného súdu predstavuje významné ohrozenie právne existujúceho stavu, pričom taký útok sám osebe nie je výrazom (výsledkom) riadnej rozhodovacej právomoci týchto orgánov alebo ich riadneho postupu. Z uvedenej fakticity musí preto následne vyplynúť, že dôsledkom popísaného zásahu orgánu verejnej moci (jeho pasivity) nemožno čeliť inak než ústavnou sťažnosťou a na ňu nadväzujúcim nálezom ústavného súdu.

16. Ústavný súd poukazuje aj na to, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna a neefektívna činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, a to v prípade, ak jeho činnosť nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ na neho obrátil s návrhom, aby o jeho veci rozhodol. Teda zbytočné prietahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol.

17. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu podľa týchto troch základných kritérií: zložitnosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu. V súlade s judikatúrou ESĽP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa [Comingersoll S.A. (Veľká komora), Sürmeli proti Nemecku (Veľká komora), Záborský a Šmáriková proti Slovenskej republike, rovnako tak aj I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07]. Napokon aj ESĽP vo svojich rozhodnutiach (H. proti Francúzsku z 24. 10. 1989, Katte Klitsche de la Grange proti Taliansku z 27. 10. 1994 a Scordino proti Taliansku č. 1 z 29. 3. 2006) viackrát vyzdvihol dôležitosť správy súdnictva bez prietáhov, ktoré môžu ohroziť jeho účinnosť a dôveryhodnosť.

IV.2. Posúdenie vecí:

IV.2.1. Právna a faktická zložitosť vecí:

18. Pokiaľ ide o zložitosť prípadu, môžeme hovoriť o skutkovej alebo právnej zložitosti. Môže ísť napríklad o vec, v ktorej vystupuje viacero strán (rozsudok vo veci H. proti Spojenému kráľovstvu z 8. 7. 1987) alebo v ktorej je potrebné zabezpečiť rôzne dôkazy [rozsudok vo veci Humen proti Poľsku (Veľká komora) z 15. 10. 1999]. Zložitosť prípadu môže taktiež súvisieť s prítomnosťou medzinárodného prvku (rozsudok vo veci Neumeister proti Rakúsku z 27. 6. 1968).

19. Predmetom posúdenia ústavným súdom je postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 T 104/2004, ktorý spočíval len vo vykonaní úkonov majúcich podstatu administratívnych činností, ako napr. zaslanie dovolania stranám konania podľa § 376 Trestného poriadku, výzva súdu na odstránenie nedostatku podania podľa § 373 ods. 4 Trestného poriadku alebo postup súdu podľa § 373 ods. 3 Trestného poriadku spočívajúci v ustanovení obhajcu pre dovolacie konanie za predpokladu splnenia zákonom ustanovených podmienok. Túto činnosť okresného súdu je možné vnímať v rovine len administratívnej náročnosti, a nie bežnej rozhodovacej praxe všeobecných súdov.

IV.2.2. Správanie účastníka konania:

20. Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V rámci posúdenia druhého kritéria používaného pre hodnotenie prípadných zbytočných priet'ahov v súdnom konaní ústavný súd konštatuje, že na strane s'ťažovateľa nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by odôvodňovala, resp. podmieňovala súčasnú dĺžku konania.

IV.2.3. Postup okresného súdu v konaní:

21. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva s'ťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol postup okresného súdu v napadnutom konaní.

22. V prvom rade ústavný súd konštatuje, že posudzoval postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 T 104/2004 len v čase po právoplatnosti nález ústavného súdu č. k. II. ÚS 47/2018-73 z 12. júna 2018. V tomto posudzovanom období, teda od 22. augusta 2018, keď nadobudol právoplatnosť nález ústavného súdu č. k. II. ÚS 47/2018-73 z 12. júna 2018, do času podania ústavnej s'ťažnosti s'ťažovateľom 15. novembra 2020, okresný súd nevykonal žiadny relevantný úkon týkajúci sa postupu, či už podľa § 376 Trestného poriadku, alebo podľa § 373 ods. 3 alebo 4 Trestného poriadku. Aj ústavný súd musí konštatovať skutočnosť absencie pôvodného dovolania v súdnom spise a taktiež potvrdiť skutočnosť, že proti rozsudku krajského súdu č. k. 3 To 23/2007 z 15. mája 2007 s'ťažovateľ už 27. decembra 2007 podal dovolanie z dôvodov (po výzve na doplnenie dovolania) podľa § 371 ods. 1 písm. c), e) a j) Trestného poriadku, o ktorom rozhodol najvyšší súd uznesením č. k. 5 Tdo 10/2008

z 11. decembra 2008 jeho odmietnutím podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku. V ďalšom bol sťažovateľ rozsudkom najvyššieho súdu č. k. 4 To 2/2008 z 30. októbra 2008 (v odvolacom konaní) odsúdený pre pokračovací trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, 5 zákona č. 140/1967 Zb. Trestný zákon v znení účinnom v čase skutku, za ktorého spáchanie mu bol uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov a peňažný trest vo výške milión slovenských korún s náhradným trestom odňatia slobody vo výmere 1 roka. Najvyšší súd zároveň zrušil rozsudok krajského súdu č. k. 3 To 23/2007 z 15. mája 2007 vo výroku o treste a naň nadväzujúcich výrokoch. Sťažovateľ podal 24. mája 2012 dovolanie proti rozsudku najvyššieho súdu č. k. 4 To 2/2008 z 30. októbra 2008 z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. a), b), c), e), g), i) Trestného poriadku, ktoré bolo uznesením najvyššieho súdu č. k. 2 TdoV 14/2014 z 12. februára 2015 podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuté, pričom najvyšší súd pôvodne rozhodol o podanom dovolaní uznesením č. k. 2 TdoV 9/2012 z 28. júna 2013, ktoré bolo nálezom ústavného súdu č. k. I. ÚS 695/2013 zo 4. júna 2014 zrušené a vec vrátená najvyššiemu súdu na opätovné prejednanie a rozhodnutie. Ústavný súd taktiež z obsahu súdneho spisu zistil, že súdny spis bol zapožičiavaný pre potreby civilného súdneho konania vedeného pod sp. zn. 7 C 371/2014 na Okresnom súde Bratislava V a odvolacieho konania vedeného krajským súdom pod sp. zn. 2 Co 280/2016. Napriek tomu však mal okresný súd disponovať súdnym spisom od 1. marca 2019. Ani skôr, ani po tomto období však okresný súd nepristúpil k Trestným poriadkom predpokladanému postupu podľa § 373 ods. 3 a podľa jeho výsledku aj podľa § 376 Trestného poriadku. Nepochybne v postupe okresného súdu nie je zaznamenaná žiadna relevantná procesná aktivita, za ktorú nie je možné považovať bezúspešné žiadosti o doručenie súdneho spisu z iného súdneho konania (neefektívna činnosť súdu). Argumentácia okresného súdu predovšetkým nedáva žiadnu odpoveď na zdôvodnenie toho, prečo okresný súd namiesto takej činnosti nepostupoval už uvedeným spôsobom. Prieťahový postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 T 104/2004 v časti týkajúcej sa obdobia dovolacieho konania v čase po právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. II. ÚS 47/2018-73 z 12. júna 2018 trvá 2 roky a 5 mesiacov (skoršie obdobie nemožno okresnému súdu pričítať v dôsledku účinkov naostatok označeného rozhodnutia). Tak okresný súd porušil práva sťažovateľa označené ním v ústavnej sťažnosti.

23. Z obsahu vyjadrenia okresného súdu vyplýva nesplnenie jeho zákonných povinností v zmysle právnej úpravy platnej v dovolacom konaní (§ 373 ods. 3 a § 376 Trestného poriadku), pričom povinnosť pristúpiť k preverovaniu majetkových pomerov pre účely ustanovenia obhajcu pre dovolacie konanie vyplýva nielen z § 373 ods. 3 Trestného poriadku, ale aj z judikatúry ústavného súdu (II. ÚS 210/09, III. ÚS 79/2010), ako aj z judikatúry ESĽP, v zmysle ktorej ak štát zriadil inštalácie viacstupňového súdnictva a jeho právny poriadok odvolanie či iné opravné prostriedky pripúšťa, tak je štát povinný dbať na to, aby stranám boli pred nimi poskytnuté základné záruky čl. 6 dohovoru (Delcourt proti Belgicku zo 17. 1. 1970, Sutter proti Švajčiarsku z 22. 2. 1984). Ak obvinený musí mať obhajcu alebo ak účinné uplatnenie opravného prostriedku si vyžaduje pomoc obhajcu a obvinený nemá prostriedky na jeho zaplatenie, musí mu byť poskytnutá bezplatná právna pomoc (Airey proti Írsku z 9. októbra 1979, A, č. 32). Taktiež ani vykonanie uloženého trestu nie je prekážkou vykonania dovolacieho konania (PLZ. ÚS 4/2015, I. ÚS 321/2015). Tým, že okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 5 T 104/2004 rezignoval na svoje povinnosti súdu prvej inštalácie v dovolacom konaní

(§ 373 ods. 3, 4 a § 376 Trestného poriadku), porušil nielen základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ale aj základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu). Z prezentovaných údajov totiž vyplýva (bod 4 tohto odôvodnenia), že sťažovateľovi bolo odmietané predložiť vec (po vykonaní príslušných úkonov súdom prvého stupňa) dovolaciemu súdu.

24. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Keďže ústavný súd identifikoval v postupe okresného súdu sp. zn. 5 T 104/2004 v časti týkajúcej sa jeho postupu v dovolacom konaní prietáh v trvaní 2 rokov a 5 mesiacov (v čase po právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. II. ÚS 47/2018-73 z 12. júna 2018), prikázal podľa čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde okresnému súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 T 104/2004 konať bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku tohto nálezu).

V.

Primerané finančné zadosťučinenie

25. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal.

26. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

27. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, v ústavnej sťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

28. Sťažovateľ sa domáha priznania finančného zadosťučinenia proti okresnému súdu v sume 10 000 eur z dôvodov uvedených vo svojej ústavnej sťažnosti, poukazujúc na neprimeranú dĺžku súdneho konania.

29. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (I. ÚS 15/02, III. ÚS 10/02, III. ÚS 17/02, I. ÚS 257/08, III. ÚS 45/2012, IV. ÚS 132/2012, I. ÚS 70/2012, I. ÚS 44/2018, IV. ÚS 95/2018, I. ÚS 341/2018, III. ÚS 187/2018, IV. ÚS 63/2020, IV. ÚS 64/2020, IV. ÚS 109/2020, IV. ÚS 287/2020, IV. ÚS 313/2020). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri posudzovaní výšky finančného zadosťučinenia v tomto prípade vychádzal ústavný súd zo svojej judikatúry a dĺžky prietáhového postupu okresného súdu a priznal sťažovateľovi sumu 1 000 eur (bod 3 výroku nálezu). Vo zvyšnej časti návrhu sťažovateľa nevyhovelo (bod 5 výroku nálezu), keďže, ako už bolo uvedené, okresnému súdu možno ako prietáhový pričítať len postup po právoplatnosti skoršieho rozhodnutia ústavného súdu,

ktoré vyznelo v predmetnej otázke v neprospech sťažovateľa, čo je mimo dosahu aktuálneho rozhodovania (týmto nálezom).

VI. Tropy konania

30. Podľa § 73 ods. 1 zákona o ústavnom súde tropy konania pred ústavným súdom, ktoré vzniknú účastníkovi konania, uhrádza účastník konania.

31. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu tropy konania.

32. Ústavný súd priznal (čiastočne) sťažovateľovi náhradu trov konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom podľa § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov pozostávajúcu z odmeny advokáta za tri úkony právnej služby. Za tri úkony uskutočnené v roku 2021 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti a replika) patrí odmena v sume trikrát po 181,17 eur a režijný paušál v sume trikrát po 10,87 eur. Tieto tropy právneho zastúpenia v sume 576,12 eur sa v danom prípade zvyšujú o 20 %, keďže advokátka je aj platcom dane z pridanej hodnoty. Celkove teda tropy právneho zastúpenia predstavujú sumu 691,34 eur (bod 4 výroku nálezu).

33. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. októbra 2021

**Libor Duľa
predseda senátu**